

28 Αυγούστου: Εορτάζει ο Άγιος Ιωσήφ ο Ησυχαστής

/ [Βίοι Αγίων](#)

Σήμερα, 28 Αυγούστου, η Εκκλησία τιμά τη μνήμη του Οσίου Μωυσή του Αιθίοπα, των Μαρτύρων Διομήδους και Λαυρεντίου και της Προφήτιδος Άννης, θυγατέρας του Φανουήλ, που επιβραβεύτηκε για την πίστη και την αφοσίωσή της στη λατρεία του αληθινού Θεού, καθώς αξιώθηκε να δει το Χριστό, όταν Αυτός μεταφέρθηκε από τη Θεοτόκο στο ναό, γεγονός που γιορτάζουμε κατά την ημέρα της Υπαπαντής.

Επίσης, σήμερα η Εκκλησία μας τιμά τη μνήμη του [Αγίου Ιωσήφ του Ησυχαστού](#).

Ο Άγιος Ιωσήφ γεννήθηκε το έτος 1897 στις Λεύκες του μικρού Κυκλαδίτικου νησιού της Πάρου από φτωχούς, απλοϊκούς και ευσεβείς γονείς, τον Γεώργιο και

την Μαρία. Ο πατέρας του δεν έζησε αρκετά και η μητέρα ανέλαβε την προστασία της οικογένειας. Η μητέρα του ήταν πραγματικά άνθρωπος του Θεού, ευλογημένη ψυχή με απλότητα που συχνά έβλεπε υπερφυσικά φαινόμενα στη ζωή της.

Όταν ο Γέροντας έφυγε για μοναχός η μητέρα του είπε στους δικούς της ότι το γνώριζε από τη γέννησή του. Διηγήθηκε το εξής: «Όταν γέννησα τον Φραγκίσκο μου (αυτό ήταν το κοσμικό όνομά του) και ήμου-να ακόμη στο κρεβάτι με το μωρό δίπλα μου άνοιξε η στέγη και ένας φτερωτός νέος που έλαμπε άρχισε να ξεσκεπάζει το μωρό με πρόθεση να το πάρει. Όταν διαμαρτυρήθηκα, μου είπε ότι γι' αυτό ήρθε και αυτή είναι η “απόφαση”. Μου έδειξε σε ένα σημειωματάριο, γραμμένη μια εντολή, ότι πρέπει οπωσδήποτε να πάρει το μικρό. Όταν αντιστάθηκα, ο Άγ-γε-λος μου έδωσε ένα πολύτιμο κόσμημα σε σχήμα σταυρού και μου πήρε το μωρό». Από τότε πίστευε ότι κάποτε ο Φραγκίσκος θα ακολουθούσε τον Χριστό.

Ο Γέροντας ως την εφηβική του ηλικία παρέμεινε στο χωριό του και βοηθούσε την μητέρα του στις διάφορες εργασίες του σπιτιού. Μετά έφυγε στον Πειραιά, εργαζόταν στο Λαύριο ως μικροέμπορος, ώσπου πήγε να υπηρετήσει στο ναυτικό. Στην ηλικία των εικοσιτριών ετών είχε κέντρο των κινήσεών του την Αθήνα. Άρχισε να μελετά πατερικά βιβλία και τον εντυπωσίαζε η ζωή των αυστηρών ασκητών. Μεγάλη ώθηση προς τον μοναχισμό του έδωσε το εξής όνειρο: «Ένα βράδυ είδα στον ύπνο μου ότι περνούσα έξω από τα ανάκτορα και αμέσως με πήραν δυο αξιωματικοί της ανακτορικής φρουράς και με ανέβασαν στο παλάτι. Δεν κατάλαβα τον λόγο και διαμαρτυρήθηκα. Τότε μου αποκρίθηκαν με καλοσύνη να μη φοβούμαι, αλλά να ανέβω, γιατί είναι θέλημα του Βασιλέως. Ανεβήκαμε σε ένα πολύ υπέροχο ανάκτορο, ανώτερο από κάθε επίγειο, μου φόρεσαν μια ολόλευκη και πολύτιμη στολή και μου είπαν• από εδώ και εμπρός θα υπηρετείς εδώ, και με πήραν να προσκυνήσω τον Βασιλέα.

Ξύπνησα αμέσως και αυτά που είδα και άκουσα χαράχθηκαν τόσο πολύ μέσα μου, ώστε δεν μπορούσα να κάνω η να σκεφτώ τίποτε άλλο. Σταμάτησα τις εργασίες μου και έμεινα σκεπτικός. Άκουγα ζωντανά μέσα μου να επαναλαμβάνεται διαρκώς εκείνη η εντολή “από τώρα και μπρος θα υπηρετείς εδώ”. Όλη μου η κατάσταση εσωτερικά και εξωτερικά άλλαξε».

Έφυγε από τον θόρυβο της πόλεως και πήγαινε περισσότερο στην Πεντέλη όπου περνούσε ως ασκητής με πολλή νηστεία και αγρυπνία. Κάποτε συνάντησε κάποιον Γέροντα Αγιορείτη μοναχό και αποφάσισε να μεταβεί στον Άθωνα, όπου πίστευε πως θα έβρισκε Πατέρες στα μέτρα εκείνα που διάβαζε στους βίους τους.

Ο πρώτος σταθμός ήταν τα Κατουνάκια. Εκεί ζούσε τότε ο αείμνηστος Γέροντας

Δανιήλ, ο ιδρυτής της αδελφότητας των Δανιηλαίων. Ο Γέροντας Δανιήλ ήταν ευλαβής, συνετός, με μεγάλη πείρα της ασκητικής ζωής. Σ' όλη τη ζωή του έμεναν ζωντανές οι αγαθές εντυπώσεις από την αδελφότητα και τον οσιότατο Γέροντα. Δεν έμεινε όμως μαζί του, αναχώρησε για την Βίγλα, πλησιέστερα προς την Μονή της Μεγίστης Λαύρας, γιατί αγαπούσε την ησυχαστική ζωή.

Φιλοξενήθηκε από έναν Γέροντα αλλά δεν αναπαύθηκε, γιατί δεν βρήκε αυτό που ζητούσε. Αποσυρόταν σε ένα απόμερο τόπο και προσευχόταν παρακαλώντας με δάκρυα τον Θεό να τον βοηθήσει.

«Ζητούσα και έλεγα πως δεν θα φύγω από εκεί, αν δεν μου δείξει το έλεός Του και αν δεν μου δώσει θάρρος. Απευθυνόμουν στην Δέσποινά μας και την ικέτευα. Όπως ήμουν εκεί και κοίταζα προς τον Άθωνα, όπου φαινόταν καλά και το μέρος με το εκκλησάκι της Παναγίας μας, σαν να αισθάνθηκα μέσα μου ένα σκίρτημα χαράς. Αμέσως βλέπω μία φωτεινή ακτίνα να βγαίνει από την εκκλησία της Παναγίας και σαν ουράνιο τόξο ήρθε και ακούμπησε επάνω μου. Αμέσως αλλοιώθηκα όλος και ξέχασα τον εαυτό μου. Γέμισα φως μέσα στην καρδιά μου, έξω και παντού και δεν αισθανόμουν αν έχω σώμα. Τότε άρχισε να λέγεται η ευχή μέσα μου τόσο ρυθμικά, που απορούσα, γιατί εγώ δεν προσπαθούσα – μόνο έβλεπα και άκουγα ταυτοχρόνως, και θαύμαζα. Μου φαινόταν ότι είχα δύο εαυτούς, γιατί έβλεπα την εσωτερική μου κατάσταση όλη φως, πνευματική ευωδία και χαρά με αδιάλειπτη την ευχή, αλλά και ολόκληρος ήμουν καλυμμένος από το φως και θαύμαζα το μεγαλείο του θείου ελέους. Αμυδρά, όσο είναι δυνατόν αυτή την ώρα να ελέγξει κάποιος τους λογισμούς του, σκεφτόμουν ότι αυτή είναι η Χάρις, που παρηγορεί όσους θέλει κατά την Πατερική παράδοση. Δεν γνωρίζω πόσο κράτησε η κατάσταση αυτή, ώσπου το κατάλευκο εκείνο φως αποσύρθηκε πάλι εκεί όπου προερχόταν. Τότε συνήλθα και είδα ότι ήμουν στον τόπο όπου είχα αρχίσει να προσεύχομαι. Συμπέρανα όμως ότι πέρασε αρκετή ώρα, γιατί πλησίαζε το ηλιοβασίλεμα. Από τότε δεν έφυγε από μέσα μου η κατάσταση αυτή της ευχής. Λεγόταν στην καρδιά μου χωρίς κόπο, αλλά δεν είχε την υπερβολική εκείνη ενέργεια που είχε όταν ήρθε την πρώτη φορά».

Από τότε και εξής προσπαθούσε να βρίσκεται διαρκώς σε μέρη ήσυχια, απόκεντρα και κατάλληλα για ησυχία και προσευχή. Έφυγε πια από την Βίγλα και πήγαινε σε διάφορα σπήλαια και μέρη, αγωνιζόμενος να κρατήσει μέσα του την ευχή. Πιο πολύ σύχναζε στο ναύδριο της Κυρίας μας Θεοτόκου στις παρυφές της κορυφής, από όπου του συνέβη το μεγάλο γεγονός, και καλλιεργούσε με πολλή ακρίβεια την ευχή.

Την ημέρα της εορτής της θείας Μεταμορφώσεως του Σωτήρος ανέβηκε στην κορυφή μαζί με τους πατέρες που πήγαν να εορτάσουν. Εκεί συνάντησε τον π. Αρσένιο, τον μετέπειτα αχώριστο σύντροφο και συναγωνιστή του.

Πήγαν μαζί να συμβουλευτούν τον διακριτικό Γέροντα Δανιήλ στα Κατουνάκια, από που και πως να αρχίσουν τον πνευματικό αγώνα τους χωρίς τον κίνδυνο της πλάνης. Ο Γέροντας τους υπέδειξε να μην ξεκινήσουν, αν δεν σφραγίσουν το έργο τους με την ευλογία της υπακοής. «Έχετε Γέροντα; Χωρίς την ευλογία του Γέροντος τίποτε δεν ευδοκimeί».

Υποτάχθηκαν στον Γέροντα Εφραίμ που είχε την καλύβη του Ευαγγελισμού στα Κατουνάκια. Εκεί ο Γερο-Εφραίμ έκανε μεγαλόσχημο τον Γέροντα Ιωσήφ. Η κουρά του έγινε στο σπήλαιο του Αγίου Αθανασίου. Έπειτα μαζί με τον Γέροντά τους Εφραίμ έφυγαν για τη Σκήτη του Αγίου Βασιλείου για περισσότερη ησυχία και άσκηση. Μετά την κοίμηση του Γέροντά τους άρχισαν τους μεγάλους ασκητικούς αγώνες. Αμέριμνοι κινούνταν από τόπο σε τόπο, ζούσαν με άσκηση στην κορυφή του Άθωνα και στα γύρω χαμηλότερα μέρη. Ο λόγος που δεν έμεναν μόνιμα κάπου, ήταν γιατί ήθελαν να παραμένουν άγνωστοι στους πολλούς. Τον χειμώνα επέστρεφαν στο καλύβι τους και ησύχαζαν εκεί ως το Πάσχα.

Ο Γέροντας Ιωσήφ δεν υποχωρούσε στην αγωνιστικότητα και ιδίως στην προσπάθεια της ευχής. Ήταν αδιάλλακτα αυστηρός στον εαυτό του έχοντας ως βάση τους κανόνες της φιλοπονίας. Νήστευε πολύ και αγρυπνούσε περισσότερο για να δαμάσει το σώμα και να μαράνει τα πάθη. Έτρωγε κάθε μέρα μόνο 75 γρ. παξιμάδι τρεις ώρες πριν τη δύση του ηλίου. Εργόχειρο δεν έκανε, αν και γνώριζε άριστη ξυλογλυπτική.

Με την εφαρμογή του αγωνιστικού προγράμματος άρχισε ο πόλεμος των σαρκικών παθών. Ο Γέροντας τον αντιμετώπιζε με την θερμότητα του ζήλου, με την ορμή της αθλητικής προθέσεως, με την πείρα της θείας αντιλήψεως και με πρακτικές μεθόδους όπως παρατεταμένη αγρυπνία, περισσότερη δίψα, μακρά ορθοστασία και με ξυλοδαρμό. Όταν στον πόλεμο αυτόν συστελλόταν η Χάρις πολύ βοηθούσε η ανθρώπινη παρηγοριά από γνησίους αδελφούς. Αυτό για τον Γέροντα ήταν πολύ δύσκολο, γιατί η αποφυγή των συναναστροφών χάριν της ησυχίας παρεξηγήθηκε από τους πολλούς που τον θεωρούσαν πλανεμένο, αποκρουστικό, τον ειρωνεύονταν, τον χλεύαζαν και τον απέφευγαν. Η μόνη παρηγοριά ήταν ο πνευματικός παπα-Δανιήλ, που έμενε στο κάθισμα του Αγίου Πέτρου.

Στον πνευματικό πόλεμο είχε πολλές αντιλήψεις της Χάριτος και σε όραμά του άκουσε την Παναγία να του λέει ότι πρέπει να έχει την ελπίδα του σ' Αυτήν. Έλεγε

στους υποτακτικούς του ότι το «ας έχει την ελ-πίδα του σε μένα», ήταν από τότε η μόνιμη παρηγοριά του.

Στο καλύβι τους, στον Άγιο Βασίλειο, έκτισαν ένα μικρό εκκλησάκι στο Γενέσιο του Τιμίου Προδρόμου όταν αποφάσισαν να μην περιφέρονται. Εκεί δέχτηκαν για συνοδία τρεις αδελφούς μεταξύ των οποίων και τον π. Αθανάσιο, τον κατά σάρκα αδελφό του. Έγινε γνωστός πλέον ο Γέροντας και πολλοί πατέρες πήγαιναν να τον συμβουλευτούν.

Η μείωση της αμεριμνίας και ησυχίας τον ανάγκασε τον Ιανουάριο του 1938 να μετακομίσει με τον π. Αρσένιο στις απόκρημνες σπηλιές της Μικράς Αγίας Άννας. Σ' ένα από τα σπήλαια αυτά υπήρχε και εκκλησία του Τιμίου Προδρόμου. Διαμόρφωσαν εκεί τον χώρο, έκτισαν και μερικά κελλιά και παρέμειναν στο σπήλαιο αυτό έως και το 1947. Στη συνοδία προστέθηκαν νέα μέλη. Ο μακαριστός Γέροντας Ιωσήφ (Βατοπαιδινός), ο παπα-Χαράλαμπος μετέπειτα ηγούμενος της Μονής Διονυσίου και ο παπα-Εφραίμ ηγούμενος της Μονής Φιλοθέου.

Ούτε η αυστηρότητα του προγράμματος, ούτε οι στερήσεις των απαραίτητων αναγκών, ούτε το απότομο και απαρηγόρητο του τόπου, ούτε οι αναγκαίες αχθοφορίες για την συντήρηση έξι έως επτά ατόμων λύγιζαν την πρόθεση γιατί η θεία Χάρις και το έλεος του Θεού ήταν με τη συνοδία. Όταν όμως τα προβλήματα υγείας έγιναν εμφανέστερα, μια μέρα του Ιουνίου του 1953 λέει ο Γέροντας στον π. Αρσένιο: «Αρσένιε, η παραμονή μας εδώ μου φαίνεται τελείωσε. Τα παιδιά αρρώστησαν. Ποιός θα κοιτάξει τον άλλον; Αυτοί εμάς η εμείς αυτούς;». Αποφάσισε τότε η συνοδία να μετακινηθεί πλησιέστερα προς τη θάλασσα, για λόγους οικονομίας. Ο Γέροντας θυσίασε την προσωπική του ησυχία και γαλήνη για να «οικονομήσει» την αδυναμία των υποτακτικών του. Προτιμήθηκε η Νέα Σκήτη μετά από παρακίνηση του π. Θεοφύλακτου που ήθελε να μείνει με τη συνοδία. Στην αρχή έμειναν οι πατέρες στην καλύβη των Αγίων Αναργύρων. Την προσοχή του Γέροντος τράβηξαν τα εκτός της Σκήτης ερημικά καλύβια, που τότε ήταν ακατοίκητα. Μετά από συνεννόηση με την κυρίαρχη Μονή του Αγίου Παύλου πήρε όλες τις μεμονωμένες καλύβες γύρω από τον πύργο της Σκήτης. Στο κάθε καλύβι έμενε ένας ή δύο και μόνο σε ορισμένες ώρες της ημέρας ή στη Λειτουργία μαζεύονταν όλοι μαζί στην καλύβη του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου.

Η επιμονή του Γέροντος να μην υποχωρεί στις προσωπικές του τυπικές διατάξεις και οι κόποι των μετακινήσεων τον κατέβαλαν τελείως. Δύο σοβαρές ασθένειες, η μία μετά την άλλη, έφεραν το τέλος της επίγειας ζωής του. Οι τελευταίες ημέρες του ήταν πολύ οδυνηρές γιατί η προχωρημένη καρδιακή ανεπάρκεια εμποδίζει την αναπνοή του. Τις τελευταίες σαράντα ημέρες δεν έτρωγε τίποτε• μόνο κοινωνούσε κάθε μέρα.

Κατά την 14η Αυγούστου του 1959 ετοιμαζόταν πολύ και αναλογιζόμενος την επόμενη μέρα, που ήταν η εορτή της Κοιμήσεως, ανυπομονούσε• κάτι περίμενε. Την ημέρα της μνήμης της Κυρίας Θεοτόκου μετέλαβε για τελευταία φορά λέγοντας «εις εφόδιον ζωής αιωνίου». Η Παναγία εκπλήρωσε την υπόσχεσή Της με την τελευταία δωρεά Της, να παραλάβει την ψυχή του την ημέρα της Κοιμήσεώς Της. Αφού έδωσε σε όλους την ευχή του, σήκωσε τα μάτια του ψηλά και έβλεπε επίμονα επί δύο λεπτά περίπου. Κατόπιν γύρισε και γαλήνιος είπε: «Όλα ετελείωσαν, φεύγω, αναχωρώ, ευλογείτε!». Και με τις τελευταίες λέξεις έγειρε το κεφάλι του δεξιά, ανοιγόκλεισε δυο-τρεις φορές ήρεμα το στόμα και τα μάτια, και αυτό ήταν. Παρέδωσε την ψυχήν του σε Εκείνον, τον Οποίον πόθησε και υπηρέτησε εκ νεότητος.